

Előfizetési ár:

Egész évre	4 K.
Fél évre	2 K.
Negyed évre	1 K.
Egyes szám	20 l.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűtípusú szedés másfélszerezes egységárral számítottik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőséghez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A tobozgyűjtésről. (Kolozs József.)

A paratölgy.

A hivatásos vadász fegyvere. (Románi Géza.)

Gazdasági tanácsadó: Használjuk-e dajkát a házinyulaknál? (bl.) — Az alma eltartása. — Pisztrángtenyésztés folyóvizekben.

Különfélek: Halálozások. — Nyugdíjbiztosítás. — Elismerés. — Nyerscukor méhek etetésére. — A majmokról. — A vándormadarak repülésének magasságáról.

Hivatalos közlemények: Az «Országos Gazdasági Munkáspénztár»-ról szóló 1913. évi XX. törvényzikk. — Forgópisztoly és törbot tartása. — Fegyveradó fizetése.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Szent Antal segítsége. (M. Hrabovszky Julia.)

A tobozgyűjtésről.

Irta: Kolozs József m. kir. főerdőmérnök.

A luczfenyőmagtermés országsszerte évről-évre gyenge lévén, magszükségletünket a túlmagas árak megfizetése mellett is csak gyenge minőségű magból szerezhetjük be; ezért czélszerű, hogy az évi luczfenyőmag-szükségletünket, a mennyire ez lehetséges és a terméskilátások megengedik, elsősorban saját magtermésünkből fedezzük.

A vezetésem alatt álló vaséri m. kir. erdőgazdálkodás kerületében legutóbb az 1912. év folyamán volt tobozgyűjtés.

A tobozokat álló fákról, vagy kézzel szedettük akként, hogy a munkás a fán magához hajtja a tobozokkal megrakott ágat s a tobozokat azokról letördeli, vagy pedig az erre a célra szolgáló hosszúnyelű szerzőszámmal, az úgynevezett tobozkéssel letaszítja, lemetszi azokat.

Szedhetjük azonban a tobozokat a vágás alatt álló erdőrészekben a ledöntött fákról is.

Magfáknál a középkorú, szabadon álló, 50—60 éves fákról szedessük a tobozokat, mert a nagyon fiatal vagy a vén fák magja között sok a léha.

Az összezsugorodott és fenyőszurokkal bevont tobozok fergesek, ezeket tehát ne gyűjtsük.

Ügyelni kell arra is, hogy a tobozokat oly időben szedessük, midőn a mag már megérett.

Legcélszerűbb, ha a tobozgyűjtést november hó közepe táján kezdetjük meg és addig folytatjuk, míg a fákon levő tobozok ki nem nyitnak.

A félig kinyitott tobozok, a mennyiben a mag belőlük még ki nem hullott, vagy legalább annak legnagyobb része még a tobozokban van, szintén elszállíthatók.

A tobozok alatt felgyülemelő kihullott mag gondosan összegyűjtendő és külön zsákban szállítandó el.

A tobozokat addig is, míg a magpergetőhöz való szállítás megkezdhető, száraz, szellős helyen kell elhelyezni, de ügyelni kell arra, hogy a tobozok ki ne nyiljanak, mert akkor szállítás közben sok mag kiperreg.

Legyünk figyelemmel a gyűjtésnél továbbá arra is, hogy csak teljesen kifejlődött tobozok szedessenek és hogy a tobozokon a legkisebb ágacska se maradjon, mert a mag közé kerülő tülevelek a leggondosabb rostálással sem távolíthatók el.

A mi a tobozszedési költségeket illeti, erre nézve tájékoztatás szolgáljanak a következő tapasztalati adatok.

A tobozszedési költségek nagysága különféle körülményektől függ.

Tekintetbe veendőket nevezetesen:

- A toboztermés mennyisége; bő, közepes vagy csekély-e a tobozmennyiség?
- Messzire esnek-e a tobozszedési helyek?
- A rendelkezésre álló munkaerő.
- A drágán vagy olcsón beszerezhető munkaerő.
- Tekintetbe jön az a körülmény is, hogy a tobozok a fák mely részéről szedhetők? Legtöbbször kerül a tobozszedés oly esetben, midőn — mint ez igen gyakran szokott előfordulni — a tobozok csak a fák csúcsáról szedhetők.

- Mennyi tobozt gyűjthet egy napszámos naponta?
- A magpergető távolsága, a hová a tobozok szállítandók.

h) Kedvező vagy kedvezőtlen időjárás.

Jó magtermő években egy napszámos egy nap alatt az álló fákról két hektoliter tobozt is szedhet, míg gyengébb magtermésnél sokszor csak 1/2—1/4 hektolitert.

A munkabért tehát ezeknek az adatoknak a figyelembevételével kell megállapítani.

Számításba veendő továbbá az is, hogy napszámban vagy szakmányban teljesítendő-e a tobozszedés?

Tapasztalat szerint egy hektoliter toboz gyűjtésének (és szállításának) költsége igen tág keretek között mozog, a mennyiben a gyűjtési költség hektoliterenként 80 fillértől 3 koronáig kerülhet.

Az 1903. évben a vaséri m. kir. erdőgondnokság kerületében egy hektoliter toboz gyűjtése szegődött kincstári munkásokkal a következő költségbe került:

1. Gyűjtés szakmányban	88	fillér.
2. Felügyelet	14.9	«
3. Koliba-örök	07.8	«
4. Gyűjtött tobozok átválogatása, ágaktól, tüktől való tisztítása	05.9	«
5. Szállításhoz szükséges zsákok beszerzése	04.7	«
6. Szállítás a bogdáni magpergetőbe	99.0	«

Összesen 220.30 fillérbe,

vagyis 2 K 20.3 fillérbe.

Ezzel szemben az 1913. évben egy hektoliter toboz gyűjtése és szállítása szakmányban, magánmunkásokkal a következő költségekbe került:

1. Gyűjtés a havasok alatt és leszállítás az ideiglenes elhelyezési raktárba	3 K	— f.
2. Felügyelet	29	«
3. Koliba-örök	16	«
4. Gyűjtött tobozok tisztítása stb.	18	«
5. Zsákok beszerzése	06	«

6. Szállítás a bogdáni magperge-

tőbe ————— 2 K 50 f.

Összesen 6 K 19 f.

Ezen nagy költség dacára a tobozszedés kifizetődött, miután tudvalevőleg az 1912. évben egy kilogr. mag csak kilencz koronáért volt beszerezhető.

A gyűjtött tobozokat ideiglenesen egy raktárban helyeztettem el, hol is azokat időnként megforgattattam.

A gyűjtés befejezése után a tobozokat a bogdáni magpergetőbe szállítottattuk.

Tájékozással szolgáljanak még a következő adatok:

a) Egy hektoliter tobozból 2—3 kilogr. szárnyas magra számíthatunk, a melynek súlya, ha szárnyaitól megtisztítottuk, körülbelül 1.2 kilogrammra apad le.

b) A szárnyas mag hektoliterje 18—21, a leszárnyalt magé pedig pedig 35—36 kilogramm súlyú.

c) Egy hektoliter toboz súlya mintegy 20—30 kgr.

d) Szállításnál egy szekérre vagy szánkóra zsákokban 30 hektoliter toboz tehető; vagyis lévén egy hektoliter toboz súlya átlag 25 kgr., összesen $30 \times 25 = 750$ kilogramm.

A szállításnál nagy gond fordítandó arra, hogy a tobozok jó, tömött szövetű zsákokban szállíttassanak.

Minden egyes fuvarszállítmányhoz külön szállítólevél állítandó ki, melyen a felterhelt mennyiség hektoliter, zsákszám és elegysúly szerint tüntetendő ki.

A paratölgy.

Klein német író érdekes ismertetést közöl egy Stuttgartban megjelenő szaklapban a paratölgy és termékei-

TÁRCZA.

Szent Antal segítsége.

Irta: M. Hrabovszky Julia.

(Vége.)

Magda megsemmisülve rogyott össze e hír hallatára. A férje, az ő imádott férje váltóhamisító! Ezer mentséget talált volna ugyan magában számára, de az anyja nem hagyott neki erre időt. Az elkeseredett polgárasszony kérlelhetetlen volt. Sötét színekkel festette le Magda előtt a jövőt: «Ma még csak az én nevemet hamisította, mondta, ha majd én is elvesztettem a hitelemet, a másét is hamisítja.

A gyermekeid apja csaló, váltóhamisító, börtönbe juti meg velem együtt a nyomorba!» Így beszélt. Magda zokogott, szivrepesztően, rémesen; és a nőné folytatta:

— Most, azt hiszem, betelt végre a mérték, ennek a játéknak véget kell vetni.

— Mit akarsz tenni? — dadogta Magda.

— Becsukatom a váltóhamisítót! — kiáltotta magán kívül az anyja, bár eszében sem volt ezt tenni, csak leánya beleegyezését akarta ezzel a váláshoz kicikarni.

Sok fáradság, hosszas rábeszélés után végre sikerült

neki. Magda belátta, hogy gyermekei érdeke kívánja meg ezt a szakítást. Mert mi lenne belőle, ha anyja csakugyan beváltja fenyegetését? Gyermekei apját megbélyegezné, börtönbe kergetné, az anyját, egyedüli támaszát elvesztené! Meg kellett lenni, meg kellett hoznia a legnagyobb áldozatot, de vajjon lesz-e ereje elhatározását végrehajtani?

— Csak bizd te azt reám — biztatta őt Wéberné — a gyermekekkel még ma hozzám költöztök, a házában pedig holnapután én fogadom a férjedet, ha Bécsből megérkezik. Szívesen beleegyezik majd a válásba, ha tudja, hogy ezáltal a börtönből menekül.

S miután végre e komoly elhatározás minden pontját megállapították, abban egyeztek meg, hogy mialatt Wéberné az ötezer forint miatt ügyeiben eljár, Magda összepakkolja a legszükségesebbet és készen várja az anyját, ki majd értök jön, hogy hazavigye őket magához.

De alig távozott Wéberné, Magdán erőt vett az elcsüggedés, a kishitőség, a kétségbeesés. Nem és ezerszer nem... nem tudja, nem fogja a férjét elhagyni éppen most, mikor bajban van!

Az anyja válást akar, ám jó, elválnak, csakhogy ő nem az anyjához, de a halálba menekül.

És azzal az elhatározással tette a kalapját fejére,

nek gazdasági jelentőségéről Portugáliában. Szerinte Portugália az erdők szempontjából három tenyészetű övre osztható fel:

1. A *Pinus pinaster* (tengerparti fenyő), régiója a Sado- és Minho-folyók között a tengertől a hegyekig terjedő és a tengeri légáramlatok érte területen.

2. A *Quercus suber* (paratölgy, portugálul: sobreiro) és a *Quercus ilex* (magyaltölgy) által elfoglalt hullámos hosszú területsávok, a melyek a Tejo (spanyolul: Tajo) déli részétől le egész Algazoe tartomány tengerpartjáig terülnek el, «montados»-ok nevezetnek és jellegzetes száraz meleg, májustól októberig esőnélküli éghajlattal és végül

3. a *Quercus pedunculata*, *toxa* és *lusitanica* tölgyfajokkal, valamint a *Castanea vestaval* (szelid gesztenyével) beerdősült, részben hegyvidéki terület, a mely esőben bővelkedő változékony éghajlatú és a Tejótól északra a Duro- és Minho-folyók közötti völgyeket foglalja magában.

A magyaltölgy után, a mely mintegy 250,000 ha. terület foglal el, a paratölgy 210,000 ha.-ral a legelterjedtebb faneme Portugáliának. Tenyészetének főhelyei a bėjai, evorai, portalegrei és algazoei kormányzósági kerületek. Lisszabon, Santarena és Castello Braneo tejovölgyi kerületekben bár még mindig terjedelmes erdőket alkot, előfordulása már gyérebb és tovább északra már csak egyes példányok találhatóak. Délen és az ország középső részében a fa normális alakú, azaz rövid, csapott törzsű, 1.5—3 m. magasságban kezdődő elágazással, széles, sűrű lombzatú koronával, míg északon, a hol a *Pinus maritima*-val elegyesen

tenyészik, ellenkezőleg nyulánk, gyakran igen magas törzsű. Ezt a tenyésztési mód befolyásolja; északon az alatta lévő gazdasági növények miatt mentül kisebb koronájának hagyják, míg délen, a hol a gazdálkodás kevésbé intenzív, fősúlyt helyeznek arra, hogy a fa minél több kérget és makkot adjon és koronáját ahhoz, hogy levegő és nap jusson hozzá, megfelelően fejlesztik.

A paratölgy makkját, bár keserűbb, mint a magyaltölgyé, sertések hizlalására használják. Körülbelül egy millió darab sertést tenyésztnek Portugáliában évenként és e mennyiségnek mintegy harmadrésze olyan, a melyik a para- és magyaltölgy makkjából közel 200,000 tonna mennyiséget fogyaszt el. Ha a kéregtermelő nem egyúttal sertésenyésztő is, bérbe adja, sertésenként 25—31 frankot számítva, a makkoltatást.

A talaj megművelése, trágyázása és a sertésekkel való legeltetés egyaránt elősegítik a kéreg képződését.

A paratölgyültetvények többnyire természetes úton, a fákról lehulló makk kikelése által jönnek létre. Újabb időben makkvetést is alkalmaznak sikeresen olyan makkal, a melyik jó kéregtermelő egyedektől származik. Csemeterültetést ritkán alkalmaznak, legfeljebb kis területen és üresen maradt foltok beültetése céljából.

A kéregfejtést többnyire akkor kezdik meg, a midőn a fa már 15—20 éves, bár jó talajon nőtt fák gyakran 10 éves korukban is adnak kérget. A fejtés ideje rendszeren június elejétől augusztus végéig tart, néha május második felében is kezdődik. Minden 9. vagy 10. évben, néha a 8. vagy 12. évben is történik a fejtés, a midőn a pararéteg körülbelül 32 mm. vastagságot már elért. A művelet, a melyhez széles, sarlóalakú kést

hogy a Dunának megy. Bement a gyerekszobába, hogy még egyszer megcsókolja gyermekeit, de mikor a karjaiba ölelte azokat az ártatlan apróságokat, a kik úgy tapadtak hozzája, mint a folyondár a fatörzshöz, Magda szíve ellágyult. A könnyei újra megeredtek és szívében bocsánatot kért Istentől, hogy egy perczre is ilyen bűnös gondolata lehetett. Nem a Dunába, a templomba sietett. Át a krisztinavárosi templom híres Szent Antal oltárához, mely elé ájtatos hívők járulnak, nagybuzgón kérve a szentet: teljesítené titkos kívánságukat. Magda nagyon vallásos volt, az angol kisasszonyok nevelték azzá. Leborult nagy alázattal Szent Antal előtt és imígyen fohászkodott: «Kegyes Szent, az emberiség gyámolítója, a szerencsétlenek megvigasztalója! Te, ki visszaadod a buzgó kereszténynek elvesztett tárgyait, add vissza nekem is elvesztett boldogságomat! Add vissza a férjemet, a kit el akarnak venni tőlem, add vissza, mert csak te segíthetsz rajtam! Add vissza a férjemet! A te bölcsességedre bizom, rendezd úgy, a hogy jónak látod, csak add vissza őt! Tégy csodát, kegyes Szent, mert csak valami csoda adhatja őt vissza nekem! Én hiszek benned és csodatevő erődben, hiszek benned és szeretlek! Könyörülj rajtam! Könyörülj rajtam!»

Sokáig imádkozott és sirt a szerencsétlen Magda

Szent Antal oltára előtt, de buzgó imája végre megnyugtatta és mikor elhagyta a templomot, erősen hitteg, hogy a Szent meg fogja őt segíteni.

*

Özvegy Weberné elvégezte teendőjét, sietett vissza a leányához, de megdöbbenve hallotta a eselédektől, hogy Magda nincs otthon és a Ráskay nagyságos úr is Magda hazajövetelét várja a szalonban. Mit akarhat Ráskay? Ráskay Rónaszéky ifjúkori barátja volt, az egyetlen, ki még fölkereste őt koronkint és ellátta jó tanácsokkal. Ezt tudta Weberné, ezért szerette Ráskayt és most is szívélyesen ment feléje. De a férfi komor, vésztiósló arczától megdöbben. Az intelligens asszony azonnal kitalálta, hogy történt valami.

— A vőmről hoz hírt? — kérdezte ösztönszerűleg.

— Bécsből érkezem, — felelt Ráskay.

— Beszéljen, kérem... gyorsan — sürgette őt Weberné. — Ne kiméljen. A vőm elkövetett valamit... megszöktette X. bankárnét?...

— Ön tudja, hogy Kálmán és X. bankárné...

— Mindent tudok — vágott közbe az özvegy — és mindenre el vagyok készülve. Beszéljen.

És Ráskay elbeszélte, hogy Kálmánt, ki csakugyan a bankárné kedvéért időzött Bécsben, a feltékeny, gyanakvó bankár együtt találta a feleségével és rájuk lött.

*

használnak, kiméletesen s a törzs egyes részeire korlátozva hajtandó végre, nehogy a fák megsérüljenek s a termőképesség megszűnjön. Figyelembe veendő az is, hogy az ágak parája sokkal lassabban képződik, mint a törzsé.

Eladási mérték az «arrobe» (15 kg.) A parafát ritkán viszik ki nyers állapotban, többnyire előzetesen lemezekre vágják, gőzölik, csiszolják, a hibás részekről mentesítik, vastagság és szerkezeti minőség szerint osztályozzák. Az így elkészített lemezeket azután $1.50 \times 0.7 \times 0.6$ méter méretű és vasabroncsokkal összetartott csomagokba rakják és szorítják. Azokat a lemezeket, a melyekből dugókat csinálnak, ismételt gőzölés után «quadros»-okra, hasábokra vágják és különleges kések, vagy ilyenmű késes gépek segítségével metszik belőlük a dugókat, a melyeket azután még sóskasavas oldatban tisztítanak meg. Pezsgős palaczkokba való dugók Portugáliában nem készülnek, úgyszintén olyan gyár sincs még ott, a melyik a parafahulladékot linoleummá, vagy más egyéb ipari cikké dolgozná fel.

A parafa betegségei között a «jaspeada», zöld penészfoltok a nem érett paraszövetben, valamint a többféle rovarok (Buprestidák: *Coroebus undatus*, *C. bifasciatus* és *Agrilus*, valamint a *tromatogaster* fajhoz tartozó hangyák) által rágott ürmenetek a cambiumban említendők; a *Tortrix viridiana* pedig a fa leveleit és makkját támadja meg.

A legjobb fajta parafa a Bėja, Evora, Portalegre és Algae kerületekből származik. A parafaerdők Faro kerületben 19,000 ha. területet, Bėjában 59,000 ha.-t, Evorában 76,000 ha.-t, Portalegreben 36,000 ha.-t fog-

lalnak el, míg Portugália többi részére 20,000 ha esik.

A jó száraz, ipari feldolgozásra alkalmas évenkénti parafatermést újabb adatok szerint mintegy 50,000 tonnára, az egész termelést 65,175 tonnára becsülik. Ebből a belföldön csupán 11,000 tonnát használnak fel, a többi külföldre, különösen Angliába, Németországba, Franciaországba, Belgiumba, az Egyesült-Államokba és Braziliába kerül.

(«Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet» közleményei).

A hivatásos vadász fegyvere.

Irta: Románi Géza, urad. erdész.

Gothard Sándor úr tollából már több igen érdekes és tanulságos cikk jelent meg e lap hasábjain a fegyvertan köréből. E cikkeket én, de azt hiszem nemcsak én, hanem minden hivatásos vadász, pláne ha a mellett még passzionátus vadász is, a legnagyobb érdeklődéssel és élvezettel olvastam.

Nem vagyok fegyverszakértő, de igen szeretem a fegyvert, főleg a jó fegyvert és így érthető, hogy a puska-téma igen érdek. Mondhatom, hogy mikor «Az Erdő» megérkezik, először is azt nézem meg, hogy van-e benne e tárgyban cikk, s ha nincs, szinte csalódva teszem egy időre félre.

Ismétlem, nem vagyok fegyverszakértő, de mint fegyverszerető embernek vannak egynémely tapasztalataim e téren és így azt, a mit Gothard úr e tárgyban előad, meg tudom érteni és meg tudom bírálni. Még eddig mindenben egyetértettem Gothard úrral, kivéve

A lövés Kálmánt találta, de nem ölte meg. Sokkal borzasztóbb dolog történt, mert a golyó Rónaszéky arcát horzsolva, a szerencsétlen embernek kioltotta mindkét szemévilágát.

A sors e kegyetlen büntetését még a gyűlölködő anyós is olyan rettenetesnek találta, hogy a szó elhalt az ajkán és a szívet elfogta a szánalom. Megdöbrent a végzet kegyetlen közbelépésétől, mely fölöslegessé tette az ő erélyes föllépését. Mert ha fölgyógyul is sebeiből Kálmán, mit árthat már nekik egy vak ember?

Tehetetlen báb lesz, aki felesége irgalmára szorul.

Magda most már megtarthatja az urát...

E percében érkezett haza Rónaszékyné. Mikor anyját és Kálmán legrégebb barátját felindultan, izgatottan együtt találta a szalonban, azonnal a férjére gondolt és ijedten ostromolta őket kérdéseivel.

Nagyon kiméletesen tudatták vele, hogy Rónaszéky véletlen szerencsétlenség folytán komolyan megsebesült, de élete nincs veszélyben.

De Magda nem hitte.

— Meghalt! — kiáltotta eszelősen. — Mondjátok meg az igazat! — És a haját tépte.

— De él, ha mondjuk! Ne ess kétségbe, — nyugtatta őt Wéberné. — Fölutazunk hozzá azonnal és ápolásod alatt majd hamar fölgyógyul.

— Lehetséges-e? — kiáltotta Magda remény és kétség között. — Te akarnád, te hozzá viszel! Oh! Anyám, anyám! — De hirtelen eszébe jutott a reggeli jelenet és keserűen tört ki belőle:

— De minek gyógyítsuk meg őt, ha úgylis elválasztasz majd tőle! Inkább meghalok vele én is!

— Nem választalak el többé tőle szegény gyermekem, esküszöm neked, — szolt Wéberné reszkető hangon és szemei könnyekkel teltek meg.

Magda nem kutatta, mi történt, lelkiállapotában erre nem is lett volna képes, de anyja reszkető szavakkal, könnyes szemmel tett ígéréteben nem kételkedett többé és arra a gondolatra, hogy férje él és az övé, följongott. A szerencsétlen asszony leborult a földre és nem törődve a körülötte lévőekkel, imára kulcsolt kezekkel fanatikusan kiabálta:

— A csoda... A csoda megtörtént!

Szent Antal visszaadta őt nekem! Köszönöm neked, kegyes Szent.

És nem álmodta a szerencsétlen, minő áron nyerte vissza a férjét.

Wéberné pedig odasúgta Ráskaynak:

— Ne tudja meg sohasem, miért vakult meg a férje.

«Az Erdő» f. évi április elsején megjelent számában fenti cím alatt megjelent cikkben foglaltakkal. E cikkben azt írja Gothard úr, hogy ő az F. N. Hammerlest tartja a hivatásos vadász megfelelő fegyverének; hát ez az, a miben nem értek egyet Gothard úrral, de azt hiszem senki, a kinek ilyen fegyvere van vagy volt, a ki tehát a kakas nélküli fegyvert ismeri. Az F. N. Hammerlest nem ismerem ugyan közelebbről, de azt hiszem, hogy közte és a többi kakas nélküliek között lényeges szerkezeti különbség nincsen és így a többivel bátran egy kalap alá vonható.

Vártam eddig, hogy talán majd avatottabbak fognak a kérdéssel foglalkozni, de úgy látom, hogy nem tartják ezt a kérdést olyan fontosnak, a mely megérdemli a bővebb tárgyalást. A t. szerkesztőség szives engedelmével tehát én fogom a dolgot ismét szőnyegre hozni, mert szerintem ez a kérdés igenis elég fontos és érdekes arra, hogy egy kissé jobban rávilágítsunk.

A fegyver a hivatásos vadásznak mindennapi szerzőmja, jóban-rosszban elmaradhatatlan társa, kell tehát, hogy ez úgy legyen megválasztva, hogy használata közben a vadászt semmi bosszúság, semmi kellemetlenség, semmi meglepetés ne érhesse.

Tagadhatatlan, hogy a kakas nélküli fegyvereknek a kakasosakkal szemben több apróbb előnyük, több praktikus jó tulajdonságuk van, de van egy olyan hátrányuk is, a mely mellett előnyeik úgyszólván megsemmisülnek és a mely hátrányuk egymagában elég ok arra, hogy a hivatásos vadászok ezeknek a fegyvereknek egyelőre hátat fordítsanak. Ez a nagy hátrányuk a kakas nélkülieknek abban áll, hogy lakatszerkezetük közvetlen összeköttetésben van a tölténycamarával és a lővés alkalmával fejlődött gázok a gyúszöglyukon át a lakatszerkezet közé tódulnak. Hogy ez mit jelent a lakatszerkezetre, különösen füsttelen por használata mellett, azt nem kell bővebben magyarázni; a puska-porból fejlődő gázok mihamar megtámadják a lakatszerkezetet és pár év alatt úgy berozsdásítják, hogy abban feltétlenül működési zavarok állanak be és ki vagyunk téve annak, hogy fegyverünk minden perczen teljesen felmondhatja a szolgálatot. Ez pedig a hivatásos vadásznak nagy baj; a sportvadásznak legfeljebb egy kis bosszúság, egy elrontott nap, de a hivatásos vadászra — lehetnek esetek, a mikor — végzetes is lehet.

Nem volna olyan nagy a baj, ha a kakas nélküliek lakatszerkezete egyszerű, könnyen szétszedhető s így időnként, mondjuk egy nagyobb használat után, megtisztítható lenne; tudjuk azonban, hogy a lakat és annak a sátorvasba illesztése meglehetősen komplikált, úgy hogy azt a gyakorlati vadászoknak 99 százaléka széjjelszedni nem tudja, illetve széjjelszedheti ugyan, de összeállítani nem képes. Ez egy második nagy hibája a kakas nélkülieknek.

Véleményem szerint tehát addig, a míg a kakas nélküli fegyvereknek ezen hibái ki nem küszöböltetnek, addig a kakas nélküli fegyver nem lesz a hivatásos vadász fegyvere. Addig ezek csak azoknak a sportvadá-

szoknak valók, a kiknek módjukban áll fegyverüket minden vadászidény után puskaművesüknek beküldeni, hogy az rendbehozza, és így rendbehozva fegyverüket a következő idényig nyugalomba helyezhetik.

Én tehát azt mondom, hogy: Hivatásos vadászok, vissza a kakasos fegyverhez! Illetve maradjunk csak a jó öreg kakasosnál. Ezzel minket kellemetlen meglepetések nem érhetnek, legalább emberi számítás szerint nem. Ezt könnyen széjjelszedhetjük és meggyőződhetünk róla, hogy rendben és használható állapotban van-e minden része. Ennek lakataihoz gázok nem ferközhetnek; ha pedig megázunk vele, széjjelszedjük, megtisztítjuk és biztosítjuk a rozsdá ellen; és ez igen fontos, mert mi nem fogadhatjuk meg Gothard úrnak azt a jó tanácsát, hogy esős időben a jó puskát legjobb otthon hagyni. Hát a kinek csak egy fegyvere van?

Nem tudom magamat mint hivatásos vadászt elképzelni bottal a kezemben semmilyen időben sem; ez olyan lehet — hogy népies példával éljek — mint a csók bajusz nélkül, avagy a zsiroskenyér zsír nélkül. Azután honnan tudjuk, mikor jó időben útnak indulunk, hogy mire hazaérünk nem leszünk-e bőrig ázva? Ez nem ritkaság a gyakorlati vadász életében.

Egyszerű, könnyen tisztítható szerkezeténél fogva a kakasos fegyver természetesen tartós is, szinte elnyúlhetlen; ha én ma veszek egy jó kakasos fegyvert, az egypár gyúszögugró (ha rugós a gyúszög) és esetleg egy csóváltással, no meg természetesen egy kis gondozással mindennapi használat mellett is fegyver lesz még az unokám kezében is.

Ezek mind olyan tulajdonságai a kakasos fegyvernek, a melyek ma még határozottan ezt avatják a hivatásos vadász fegyverévé.

Gothard Sándor úr pedig meg fogja nekem bocsátani, hogy ezt a cikket elkövettem. Meg vagyok győződve róla, hogy ő a legjobbat akarta, a mikor a fentebb említett «F. N.» Hammerlest ajánlotta és hogy ebben egy igen jól lövő fegyvert akart a kezünkbe adni. Elismerem azt is, hogy talán az első fegyverszakértő az országban és azt sem vonom kétségbe, hogy a legjobb vérű passzionátus vadászok közé tartozik, de — azt hiszem, hogy nem hivatásos vadász s így nem tudhatja, hol fáj, mi fáj nekünk. Nekünk nemcsak jól lövő, de egyszerű, könnyen szétszedhető és tisztítható, ellenálló, tartós fegyver kell. Ilyent adjon nekünk Gothard úr, akkor biztosítom róla, hogy minden hivatásos vadász elismeréssel fog rá gondolni.

Együttal még egyre kérem Gothard urat, — és ezt, azt hiszem, «Az Erdő» összes olvasói nevében tehetem, — nevezetesen, hogy minél gyakrabban örvendeztesen meg bennünket egy-egy cikkel; én részemről azt is szeretném, ha az eddigi cikkekben foglalt némely dolgot, mint pl. az antinit és anticorro csőanyagot bővebben tárgyalná. Azután ott vannak a füsttelen lőporok, úgy bel- mint külföldiek; határozottan tudom, hogy ez a kérdés is a hivatásos vadászok 99 százaléka előtt terra incognita, a mi különben nem is csoda, mert nagyon keveseknek adatott meg közlünk, hogy ezekkel

a drága és nehezen hozzáférhető lőporokkal kísérletezünk; tehát ezeknek az ismertetése is igen üdvös lenne.*

Gazdasági tanácsadó.

Használjunk-e dajkát a házinyulaknál? A házinyulaknál a «háziáldás» néha igen nagy szokott lenni és akárhányszor megesik, hogy az anya 11 fiat ellik. Ily esetben részint könyörületből, részint azért, hogy az anya kötelességeinek eleget tudjon tenni és hogy az ivadék satnya ne maradjon, a nyulfiakból néhányat dajka alá helyezünk.

Már most az a kérdés, vajjon bizonyos fajállatoknál a dajka igénybevétele nincsen-e káros befolyással az ivadék színére vagy fejlődésére?

Berthold M. K., ki az ezüstnyul-tenyésztése terén elismert szaktekinély, úgy vélekedik, hogy ezüstszőrű nyulaknál a más fajtához tartozó dajka teje a szörme ezüst színének kifejlődését hátráltatja; de ezen megfigyelést fenntartással közli és felkér minden ezüstszőrű nyul-tenyésztőt, hogy az ez irányban való megfigyelést el ne mulasztja.

Külföldön bevett szokás, hollandi nyulakat dajkával felhasználni s ezen állatkák e minőségben kiválóan beváltak; de azt is tudjuk, hogy a hollandi, a nyulak törpéje s ilyen kis állat, csekély testnagyságánál fogva sok tej felett nem rendelkezhet, miért is némely tenyésztő szerint pl. négy belga óriás fiat alig képes kielégítően táplálni és tanácsolják, hogy dajkával nagyobb testű nyulakat szemeljünk ki; de e helyen nyomban megjegyzem, miszerint erre nézve csupán mások megfigyelését iktattam ide.

Vannak a többi között tenyésztők, a kik dajkáról tudni egyáltalában nem akarnak és úgy okoskodnak, hogy a házinyul szapora állat, nyolcz csecsbimbó felett rendelkezik s így arra van hivatva, hogy legfeljebb ennyi fiát tápláljon.

A tömérdek közmondás között egyik sem oly helytelen, mint az, a mely így hangzik: *Naturalia non sunt turpia.***

Bezzeg tisztelt olvasó, sajnos, a természetben rút dolgokkal igen sokszor találkozunk, miért is a humanizmus felé hajló emberi lénynek feladata, hogy a visszás állapotokat a lehetőség határáig megszüntesse s a létező bajokat enyhítse.

Volt egy anyanyulam, mely akkor ellett kilencz egészséges magzatot, midőn dajka kéznél nem volt s megtörtént, hogy az összes állatok életben maradtak és szép lassan fejlődtek.

Egyedül egy nyulacska maradt el növés dolgában a többitől s midőn az okokat kutattam, reájöttem, hogy ezen kis «Benjámín» azért nem fejlődik, mert többi nyolcz testvére a csecsbimbókat lefoglalja s őt, kit az

éhség leginkább kinozhatott, mindenkor az anyától ellökődtek.

Ezt a hamupipókékat a harmadik hét elején a többitől elkülönítettem és más módon kezdtem táplálni s midőn a két hónapos kort betöltötte, a többi testvérét utólérte.

Ezekből azt látjuk, hogy az anyanyul nyolcz fiat felnevel ugyan, de csak lassú fejlődésűek, a nyolczon felüliek azonban eltávolítandók, mert azok, főleg ha bátortalanok, az anya mellétől el lesznek űzve s nem jutnak táplálékhoz.

Szerény véleményem, hogy ezen túlproduktív állatot, melyet a természet sokszor megtréfál, vegyük oltalmunk alá, szerezzük meg neki ama könnyítéseket, melyek által magunknak nagyobb hasznot, kedveseinknek jó egészséget biztosítunk s ha a viszonyok megkívánják, úgy használjunk dajkát, melynek segítségével bizonyára nagyobb, erőteljesebb állatokat fogunk nyerni, mint az esetben, ha ilyenek igénybevételétől eltekintünk. (bl.)

Az alma eltartása. A sórülésektől megőrzött, tökéletesen érett, féregmentes, ép és egészséges alma, huzamosabb ideig, ősztől tavaszig, sőt az új termésig is következőképen tartható el: A gyümölcs mennyisége szerint egy megfelelő nagyságú ládának, kifenekelt hordónak vagy medencének alsó részébe mintegy 5 cm. vastag apróra őrölt gipszréteg hintendő. Erre egy réteg (gyümölcsöscsomagoló papirba göngyölt) alma helyeztetik olyformán, hogy a gyümölcsök között a gipsz számára egy kis hézag mindenütt maradjon. Azután ismét gipsz jön, illetve alma mindaddig, a míg a láda színültig meg nem telt. A gyümölcsök kiszedésénél ügyelni kell arra, hogy a visszamaradt almák mindig beborítottassanak gipszszel. E módon a figyelmesen átválogatott fenti tulajdonságokkal bíró alma tapasztalat szerint egy évig is eltartható a nélkül, hogy jobban megfonnyadna, illetve zamatát veszítené, tehát sokkal hosszabb ideig eláll, mint sok helyen nyirkos levegőjű pinczében, kamrában, vagy más tisztátalan helyiségben igyekeznek a romlástól megőrizni. Lehet ezen eltartási módot más gyümölcs-nemeknél is alkalmazni s nem lehetetlen, hogy épen úgy beválják, mint az almánál.

Pisztrángtenyésztés folyóvizekben. A folyóvizeknek pisztrángokkal való népesítésénél nagy hibákat követnek el a fajoknak helytelen megválasztásával, de különösen a lazaczfélék helytelen összekeverésével. A hol a körülmények megfelelők, legjövedelmezőbb a sebespisztráng és azzal kapcsolatosan a nemes rák tenyésztése. Egyébként a választandó pisztrángféle mindenkor az illető folyó milyenségéhez alkalmazkodik. A szerző a folyóvizeket három csoportba osztja:

1. A közönséges pisztráng jellegzetes vizei: kisebb, kavicsos medrű, sebes folyású tiszta patakok, a melyekben a sebespisztráng (Bachforelle) honos.

Ilyen vizekbe lazaczpisztrángot vagy szivárványpisztrángot telepíteni akarni elhibázott igyekezet volna, azért, mert eme vizek híjával vannak az említett halfajták fő előnyét, a gyors fejlődést biztosító természetes előfeltételeknek.

* A magunk részéről mindig készséggel adunk helyet Gotthard úr tanulságos közleményeinek s kérjük is, hogy azokkal lapunkat minél gyakrabban megtisztelni sziveskedjék. Szerk.

** Magyarul: A mi természetes, az nem rút. Szerk.

2. Lány medrű, lomhán folyó és nádas szélű patakok, a melyek a természetes táplálékot jobban termik, a gyorsan fejlődő fajtáknak való, mint pl. a Moosach-féle pisztrángnak, a mely — mint azt számos kísérlet bizonyítja — az előbb említett vizekben sikerrel nem tenyésztethető.

3. A harmadik csoportba sorolja azon csekély esésű vizeket, a melyekben sok a vízben élő hinár és egyéb vizinövény. Az ilyen vizekben élő parányi szervezetek, rovarok, halacsák óriási mennyisége kedvez a legnagyobb fajta pisztrángfélék tenyésztésének. Ha egy-egy vízben túlsok a hal, akkor a silányabb fajtájúak, mint például a keszeg, cselle s a hasonló értéktelen népesség tömege még hátrányos is lehet a tenyésztési szándékolt pisztrángfélékre, minélfogva túlságos elszaporodásukat rendszeres fogásukkal kell fékezni. Ilyen esetekben a pisztrángok szaporodását még mesterségesen is kell elősegíteni, ikrák czéltudatos költetése útján. Ilyen helyeken különösen a Kaliforniából eredő szivárványpisztráng (*Trutta iridea*) vagy a Moosach-féle pisztráng ajánlható, mert szabadmozgásra lévén szükségük, rájuk nézve a középmező és mely vizek előnyösek. Szaporításuk sikere érdekében igen előnyös továbbá ikrák helyett éves ivadékot használni a halasításnál.

Különfélék.

Halálozások. *Kovács Gusztáv* m. kir. főerdőmérnök, a miskolci m. kir. járási erdőgondnokság vezetője, f. évi augusztus hó 27-én elhunyt.

Nyugdíjbiztosítás. Jánosi Sándor, Kacsó Sándor, Székely György, Kovács Miklós, Mihályfalvi Kálmán, Kisküküllő vármegyei erdőőrök és Tóth Mihály közbirtokossági erdőőr az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál nyugdíjra, balesetre, agkori ellátásra, temetkezési segélyre biztosítottak.

Elismerés. A m. kir. földművelésügyi miniszterium Maar Lajos m. kir. erdőőrnek az 1912. évi VIII. t. cz. által felállított nyugdíjbiztosítás népszerűsítése körül kifejtett buzgó tevékenységéért elismerését fejezte ki és megjutalmazta.

Örömmel közöljük e tényt, szolgáljon követésre példának, mert nemcsak az illető nyeri el felsőbbségének elismerését, hanem hálára kötelezi mindazokat, a kiket az idézett törvény által alkotott nyugdíj, agkori, baleseti és temetkezési biztosítás üdvös volta felől felvilágosít és a csoportba való belépésre buzdít.

Nyerscukor méhek etetésére. Az idei felhős zaka-dásos, szeles időjárás a gazdaszat egyik ágában se okozott olyan nagy károkat, mint a méhészetben. Az akácvirág elfagyott, a hársfák virágzásakor pedig állandóan szeles, esős, hideg napok jártak és így nem is volt számottevő a mézhordás. Mész tehát nincsen. Ennek következtében mesterségesen kell gondoskodni a méhek

etetéséről. Az etetés természetesen lépes mézzel volna eszközölhető vagy pedig kristálycukorral. De mindakettő felette drága. Az Országos Magyar Méhészegyesület ennélfogva kieszközölte a pénzügyminiszternél, hogy háromezer métermázsa denaturált, adómentes nyerscukrot bocsásson rendelkezésre a méhcsaládok megmentése végett. A nyerscukor egy százalékos fűrészpórral és negyven százalékos mosott homokkal vegyítve nagyon alkalmas a méhetetésre és a gyári ára kilónként csak harminczegy fillér. Az adómentes nyerscukrot az Országos Magyar Méhészegyesületnél (Bpest, IV., Veres Pálné-utca 10. sz.) lehet kapni.

A majmokról. Az ó-világi majomfajták kipusztulását jósolta Arthur Keith a londoni királyi intézetben tartott előadásában. A Kongó erdőségeiben élő csimpánzok száma legfeljebb 100,000. A lelkiismeretlen irtás következtében csakhamar végleg elpusztulnak. Az élő gorillák száma pedig 10,000-re becsülhető. Arthur Keith szerint mindkét majomfajta pusztulóban van.

A vándormadarak repülésének magasságáról sokat vitatkoztak már, de mindig eldöntetlen maradt az a kérdés, hogy milyen magasra emelkednek föl, ha egyik éghajlatról a másikra költöznek.

Gätke hollandi természettudós, a ki a híres hollandi madármegfigyelő állomást alapította, azt állítja, hogy rendszerint ötezer, nyolcezer, vagy tizezer méter magasan repülnek. Lucanus F. német ornithologus nemrégiben újabb kísérleteket végzett, a melyek megcáfolták Gätke állítását. Lucanus a minap számolt be kísérletének eredményéről a berlini természettudományi társaságban, s kijelentette, hogy Gätke alaposan tévedett, mikor öt és tizezer méter magasságban vélte látni a vándormadarakat. Igazságának bebizonyítására több kitömött madarat erősített egy ballonhoz, repülő állásban, kiterjesztett szárnyakkal. A vetési varjú, a mely elég nagy madár, 300 méter magasságban még látható volt, 800 méter magasságban azonban már csak pontnak látszott, mikor pedig ezer méter magasra ért, teljesen eltűnt a nézők szemei elől.

Egyébként számos tény bizonyítja, hogy a vándormadarak nem repülnek több ezer méter magasságban. A magasság növekedésével ugyanis folyton ritkul a levegő, következésképpen a légnyomás is csökken. Ötezer méter magasságban husz fok hideg uralkodik, a légnyomás pedig 380 mm. Hétezer méter magasságban harminczhárom fok hideg van és a légnyomás 298 mm. A vándormadarak nem bírják elviselni az ilyen nagy hideget, annál inkább sem, mert hiszen épen a hideg miatt költöznek más vidékre, azonkívül a légnyomás ingadozásai iránt is módfelett érzékenyek. Az emlős állatok is elpusztulnak, ha ilyen jelentékenyen csekélyebb légnyomású helyekre kerülnek, ez annál inkább áll tehát a gyengébb szervezetű madarakra.

Hivatalos közlemények.

1913:XX. törvényczikk

az Országos Gazdasági Munkáspénztárról és a gazdasági cselédek, valamint a gazdasági gépmunkások baleset esetére való biztosítása és betegség esetében való ellátása tekintetében irányadó törvényes rendelkezésekről.

1. §. Az 1900: XVI. t.-cz. által szervezett Országos Gazdasági Munkás- és Cselédszolgálat czentül ezt a nevet viseli: «Országos Gazdasági Munkáspénztár».

2. §. Az 1907: XLV. t.-cz. alapján szerződött gazdasági cselédeket baleset esetére az 1900: XVI., 1902: XIV. és 1912: VIII. t.-cz.-ek értelmében az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál kell biztosítani, betegség esetében pedig segélyezésükről az 1907: XLV. t.-cz. 28. §-a értelmében közvetlenül a gazda köteles gondoskodni.

A gazdasági cselédek az 1907: XIX. t.-cz.-ben előirt betegség és baleset esetére való biztosítási kötelezettség alá még az esetben sem vonhatók, ha az illető gazdaság számára ipari munkát teljesítenek.

A jelen törvényszakasz első és második bekezdésében foglalt rendelkezések alá esnek a gazdaságokban alkalmazott úgynevezett szegődményes iparosok is, a mennyiben ipari munkát az illető gazdaságon kívül másnak keresetszerűleg nem teljesítenek.

Az 1898: II., illetőleg az 1899: XLII. t.-cz. alapján szerződött gazdasági gépmunkásokat baleset esetére az 1912: VIII. t.-cz. 5. §-a értelmében az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál kell biztosítani, betegség esetében való segélyezésükre nézve pedig az 1898: II. t.-cz. 33. §-ának, illetőleg az 1899: XLII. t.-cz. 18. §-ának rendelkezései érintetlenül maradnak.

A gazdasági gépmunkások — ideértve a képesített (vizsgázott) fűtőt is, még ha közönségesen gépésznek nevezik is — az 1907: XIX. t.-cz.-ben előirt betegség és baleset esetére való biztosítási kötelezettség alá nem vonhatók, még abban az esetben sem, ha a gazdasági gép tulajdonosa géppel nem a saját gazdaságában, hanem mint vállalkozó másnak gazdaságában végeztet munkát.

A jelen törvényszakasz negyedik és ötödik bekezdésének rendelkezései nem vonatkoznak a képesített gépkezelőre (vizsgázott gépészre), a ki mind betegség, mind baleset esetére az 1907: XIX. t.-cz. értelmében biztosítandó.

3. §. A mennyiben a mezőgazdasági és erdei termelés, állattenyésztés, halászat, kert- és szőlőművelés, selymészet és méhészet körében, úgyszintén az ezekkel összefüggő mellékiparágakban foglalkoztatottakra nézve a jövőben kétségessé válnék, hogy az illetők gazdasági alkalmazottaknak tekintendők-e, s ehhez képest baleset esetére való biztosításuk, vagy betegség esetében való ellátásuk illetőleg biztosításuk tekintetében a gazdasági alkalmazottakra irányadó törvények hatálya alá, avagy az 1907: XIX. t.-cz. hatálya alá esnek-e, ezt a kérdést ezen alkalmazottak illető körére nézve a m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően kiadandó rendelettel szabályozza.

4. §. E törvény életbeléptetésével és végrehajtásával a m. kir. földművelésügyi miniszter bizatik meg, a ki a m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően intézkedik.

*

Forgópisztoly és törbot tartása.

A forgópisztoly és a törbot tartása a Kbt. 34. §-ának 2. pontja alapján kihágásnak nem minősíthető. Ha törvényhatósági szabályrendeletben van ily tiltó rendelkezés: akkor annak alapján az ügy elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

(Hatásköri bíróság 1911. évi 83. sz. határozata.)

*

Fegyveradó fizetése.

A fegyveradót egész évre tartozik megfizetni az is, a ki a fegyvert évközben eladta vagy szerezte, habár a fegyver előző vagy új tulajdonosa az arra az évre eső adót ugyanazon fegyver után már egyszer megfizette. (Közigazgatási bíróság 1911 nov. 16. 7261/1911. P. sz.)

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter Ö császári és Apostoli kir. Felsőlegény Bad-Ischlben 1913 augusztus hó 15-én kelt legmagasabb engedélye alapján Pitroff Kornél kir. erdőfelügyelőt saját kérelmére ideiglenesen, Véssei Ferencz kir. erdőfelügyelőt saját kérelmére véglegesen, végül Imre Dénes m. kir. főerdőtanácsost állandó nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Zachár Mihály m. kir. erdőmérnököt Tökésről a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz s megbizta őt a pénztárosi teendőik ellátásával.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Lehrmann Béla m. kir. alerdőfelügyelőt Máramaroszigetről Besztercebányára helyezte az ottani kir. erdőfelügyelőséghez.

*

A nagybányai m. kir. főerdőhivatal főnöke kinevezte m. kir. főerdőorré Bognovszky József, Lammert György, Maár Gyula, Solticzky András, Bódenlősz Ferencz és Bujna Mihály erdőőröket; m. kir. erdőorré Nagy Pál és Lebedi Gyula erdőlegényeket; I. osztályú m. kir. erdőlegénynyé Fila Józsefet, Lakner Lajost (ideiglenes minőségben), Blumenstein Györgyöt és Dobs Bélát. II. osztályú m. kir. erdőlegénynyé Kornyestyan Károlyt, Szmétán Ferenczet, Habina Józsefet és Győri Sándort. I. osztályú m. kir. segéderdőorré Marián Györgyöt. II. osztályú m. kir. segéderdőorré Hotka Lászlót. Egyidejűleg áthelyezte: Kéisz Károly főerdőort a láposbányai erdőgondnokság bozintai védkerületéből a fernezelyi erdőgondnokság kőhpataki védkerületébe, Dézsi Sándor főerdőort a tőkési erdőgondnokság oziblesi védkerületéből a láposbányai erdőgondnokság bozintai védkerületébe, Berindán Ádám főerdőort a kapnikbányai erdőgondnokság sándorfalu védkerületéből a kapniki VII. számú védkerületbe, Matula Gyula erdőort a fernezelyi erdőgondnokság feketepataki védkerületéből a kapnikbányai erdőgondnokság nyárfási védkerületébe, s végül Kriszt Ödön erdőort a fernezelyi erdőgondnokság blidári védkerületéből az erdőgondnoksági irodába.

*

Az orsovai m. kir. erdőhivatal főnöke a folyó évi szeptember hó 1-én lejárt pályázat alapján kinevezte Greku Mihály I. oszt. m. kir. erdőlegényt ifj. Csokierlia János I. oszt. m. kir. erdő-

legényt és Vior János I. oszt. m. kir. segéderdőőr m. kir. erdőőrökké; Almási József II. oszt. m. kir. erdőlegényt és Alonti Simon II. oszt. m. kir. erdőlegényt I. oszt. m. kir. erdőlegényekké; Oprisán Mihály napibéres kisegítőt és Greku Demeter napibéres kisegítőt II. oszt. m. kir. erdőlegényekké; Mártha Sebők II. oszt. m. kir. segéderdőőr I. oszt. m. kir. segéderdőőrre s végül Mann Tivadar napibéres kisegítőt és Czunya Dániel napibéres kisegítőt II. oszt. m. kir. segéderdőőrökké.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1913. évi augusztus hónapban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

N. gr. Pálffy János erdőhivatala hd. 5'55, Zsarnóczai erdőhivatal hd. 29'83, Nagybányai erdőhivatal hd. 28'75, Serbán István hd. 15'15, Novai urad. hd. 17'35, Gomba község előljárósága hd. 7'75, Tordai adóhivatal hd. 35'55, Eperjesi adóhiv. 21'05, Kabzányi János hd. 2'20, Znióvárjaljai közalap. k. erdőgondn. hd. 39'35, Gödöllői erdőhiv. 21'55, Huber Wendel pt. — 60, Kiszél András ld. — 20, Földi Antal hd. 1'40, Esztergom városi erdőhivatal hd. 22'50, Bustyaháza erdőhivatal 23'60.

1 koronát fizettek: Kovács Ferencz, Laucarics Ferencz, Tomasevics Szvetozár, Galcsik János, Warinszky Miksa, Gerik Ferencs, Járos József, Szemmelweisz Márton, Tandlmár Antal.

2 koronát fizettek: Pinciu Miklós, Burger János, Kisfaludy János, Klier Andor, Vöröss Ferencz, Fingerlosz István, Szeesódi Sándor, Rác József, Barnóczky István, Tóth Mihály, Boksay György, Demerác József, Székely Péter, ifj. Sperlách József, Palenek József, Nyevislanszky János, Németh Rudolf, Slárku István, Tatos István, Ujlaky Lajos, Halmos János, Molnár Bálint, Kovács István, Németh István, Dávid János, Subkögel Jenő, Sztopa Sándor, Borbás Mihály, Király Máté, Erdőfi István, Butula Antal, Merreider István, Ticht József, Saliga József, Molnár Orbán, Parth György.

3 koronát fizettek: Kerpán János, Grossmann Imre, Gósa Dénes.

4 koronát fizettek: N. gr. Pálffy János erdőhivatala, Roszkopf János, Gajda Gábor, Máthé Ferencz, Baumgartner Nándor, Györke József, Pap Sándor, Huber Wendel, Horváth János, Rochlitz Dezső.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a címzalagon átjavított lakozim miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a pósta, hanem a kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főlegleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

G. F. A levelében említett gyakori visszaüzekedésnek és meddőségnek minden valószínűség szerint fertőző hüvelyhurut az oka. Ez annál valószínűbb, mert a csordabeli tehének is állandóan visszaüzekednek. A visszaüzekedés ugyanis ennek a betegségnek állandó tünete és mindaddig fennáll, míg az állatok teljesen meg nem gyógyulnak, a mi megfelelő kezelés mellett is a legjobb esetben is 3—6 hetet vesz igénybe. A fertőző hüvelyhurut tüneteit «Az Erdő» 17. számában R. J.-nek szóló szerkesztői üzenet keretében már leírtam. Tessék az állatot megfigyelni, illetve megvizsgálni, s ha tényleg megtalálja rajta a leírt elváltozásokat, úgy a megfelelő gyógykezelésre nézve az utasítást szívesen megadom, ha óhajtja. Nincs kizárva, hogy a tehének visszaüzekedését a bikának valamely ivarszervi betegsége (impotentia) idézi elő, ez esetben az egyedüli orvosság a községbika kiselejtezése és egy új bika beszerzése. Feltétlenül helytelen egy napon két bikával háromszor is meghágatni a tehenet, mert ez célhoz nem vezet, sőt ellenkezőleg a felesleges izgatás az állatot megviseli, esetleg erőlködést válthat ki, vagy az ivarszervekben gyuladást. Szabály különben is az, hogy az egészséges állatok visszaüzekedni nem szoktak. A visszaüzekedés mindenkor kóros tünet. Dr. Kukuljevič József.

E. V. A levelében említett bűnügyből folyólag a csendőrségnél tegyen feljelentést ismeretlen tettes ellen mérgezésért. A hullák belső részeit, és hányadékát a hivatalos vegyvizsgálat megejtése céljából szolgáltatassa be a csendőrségnek, a ki hivatalból fogja azt vegyvizsgálatra felküldeni, neki is érdeke lévén biztosan tudni, mérgezésről van-e szó és ha igen, milyen mérgezésről. A bűnügy hivatalból üldözendő cselekmény lévén, költségekkel nem jár; ha netalán boncsolás stb. czimén merültek fel költségei, azoknak megállapítását a bűnügyi tárgyalás rendjén kérje a bűnügyet elkövető terhére. A bíróság előreláthatólag meg is fogja ítélni, a költségeket azonban Önnek kell előlegezni. Ha azonban a bíróság maga folytatja le a bűnügyet és szerez be adatokat, kér fel szakértőt vizsgálatra, avagy tanunak, úgy annak díjait a bíróság fizeti. Tessék tehát az egész ügy lebonyolítását a csendőrségre bízni. Ismeretlen tettes ellen mérgezésért kell feljelentést tenni. Dr. Kukuljevič József.

B. M. A lap szerkesztője szeptember közepén érkezik vissza szabadságáról s akkor fog kérdésére válaszolni.

K. A fenti üzenet önnek is szól.

O. Gy. Alig hihető, hogy önt az erdőtiszt urak üldöznék vagy különösen hogy ezt ok nélkül tennék. Ön bizonyára hibát, mulasztást követett el s most nincs annyi férfias bátorsága, hogy azt őszintén beismerje. Lehetetlennek tartjuk, hogy önt két fegyelmi forum is szolgálatból való elbocsájtásra ítélje anélkül, hogy ön erre alapos okot szolgáltatott volna. De ha így állana is a dolog, legyen egészen nyugodt, mert a miniszterium teljesen tárgyilagosan és igazságosan fog az ön ügyében határozni. Ha azonban a miniszterium is úgy találja, hogy ön a szolgálatból való elbocsájtásra részolgált s az ezt kimondó II. fokú fegyelmi ítéletet megerősítené és annak végrehajtását elrendelné, úgy ebbe bele kell nyugodnia, mert a II. fokú fegyelmi ítélet ellen felebbezésnek helye nincs.

Ha azonban utólagosan tud mégis olyan kétségtelen bizonyítékokat felhozni, a melyek az ön terhére megállapított szolgálati vétségeket megdöntik, vagy azok súlyosságát lényegesen enyhítik, úgy kérheti fegyelmi ügyének újra felvételét. Ebben az esetben a hivatal és a miniszterium mérlegelni fogja, hogy az ön által utólagosan felhozott bizonyítékok olyanok-e, a melyek a megállapított szolgálati vétséget megdöntik, illetőleg annak súlyosságát lényegesen enyhítik, s ha úgy találja, hogy igen, akkor a fegyelmi eljárásnak újra felvételét megengedi, ellenkező esetben kérelmét elutasítja.

Ha ön fegyelmi vétséget követett el, úgy — ezt ön is nagyon jól tudhatja — ezért bűnhődni kell. Ha nem volt elég lelkiereje, hogy a vétség elkövetésétől magát visszatartsa, úgy legyen most annyi férfiasága, hogy a büntetést — ha az szigorúbb is, mint a milyenre számított — megadással elszenvedje, és ne beszéljen olyanokat, hogy nem tudja mire volna képes elkésredésből vetemedni. Önnek, éppen családjára való tekintettel nem szabad semmire se vetemednie, hanem a büntetést megadással fogadva, s a multon okulva meg kell fogadnia, hogy ezután kifogástalan szolgálatot fog teljesíteni. Ha a kincstári szolgálatból esetleg elbocsájtják, úgy nézzen másfelé alkalmazás után és még mindent jóvátehet.

Nekünk az ön fegyelmi ügyére semmi néven nevezendő befolysunk nincs, ilyen ügyekre nem is avatkozunk bele, s ezért kérelmének nem tehetünk eleget. Egyébiránt ismétéljük, hogy a miniszterium minden befolyástól ment, igazságos határozatot fog hozni.

F. T. 2192. Előfizetése f. évi szeptember hó végével jár le.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KÍNÁLAT

Különösen fővadra nagy járatossággal bíró, vizsgázott vadász, kitünő szarvashívó, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. (56.)

Állást keres azonnali belépésre 21 éves szakvizsgázott, szakiskolát végzett és két középiskolát végzett férfi, a ki az erdészeti szolgálatban tökéletesen jártas, több évi gyakorlattal bír. Beszél magyarul, tótul és gyengén németül is. Czíme a szerkesztőségben. (54.)

Állást keres azonnali belépésre 40 éves, róm. kath., szakvizsgázott, jó bizonyítványokkal rendelkező nő erdőőr, a kinek az erdőőri szolgálatban és a vadászat terén több évi gyakorlata van. Beszél magyarul és tótul. Czíme a szerkesztőségben. (55.)

Fő- és apróvad gondozásához értő, több évi gyakorlattal és erdőőri szakvizsgával bíró, középkorú erdőőr alkalmazást keres nagyobb uradalomnál. Vadász-ebek tanítását és idomítását érti. Beszél és ír magyarul, németül, horvátul, szerbül és tótul. A francia és az angol nyelvet is beszéli törve. Kitünően lovagol. Állását bármikor elfoglalhatja, az idej őszi cserkészéshez is elmegy kiségitőnek. Czim: G. H. poste restante. Borsosberény, Nógrád vármegye. (57.)

Egy nagyobb uradalomban 10 éve szolgáló, 34 éves, róm. kath., nő, jó bizonyítványokkal bíró erdőőr állást szeretne változtatni. Jártas a vadászat minden nemében. Beszél magyarul és németül. Czíme a szerkesztőségben. (58.)

Erdőőri szakiskolát végzett, szakvizsgát tett, 41 éves, kiscsaládú fővadász, ki nagyobb uradalomnál már hosszabb ideje szolgál ily minőségben, állását változtatni óhajtja. Úgy az erdőgazdaság, mint a fő- és apróvad-tenyésztés minden ágazatában kellő jártassággal bír. Czíme a szerkesztőségben. (59.)

Négy középiskolát, erdőőri szakiskolát végzett, szakvizsgázott, 27 éves erdőőr, a ki az erdészeti és vadászati teendőkben jártas, állást keres. Czíme a szerkesztőségben. (60.)

Intelligens hat középiskolát, erdészeti szakiskolát végzett szakvizsgázott fiatal erdész állást keres mielőbbi, esetleg azonnali belépésre. Ez ideig dunántúli hercegi uradalomban volt négy évig alkalmazásban. Úgy az erdészeti, mint a vadászat terén nagy praxissal rendelkezik. Szíves megkereséseket «Uradmalmi erdész» Selyp (Nógrád m.) címre kérek. (61.)

HIRDETÉSEK

Fiatal intelligens német erdész, ki több országban nyert 10 évi gyakorlattal bír, erdészeti vizsgát tett, középiskolát végzett, magyarul is beszél, erdész állást keres. Jó és szorgalmas munkás úgy az irodában, mint a pagonyban. Lemp Ferencz erdész Balatonendréd (Somogy m.) (61.1.2.)

Erdőőri állást keres egy 32 éves katonaviselt, női iparos, erős testalkatú ember. Beszél magyar, német, tót és román nyelveken. Irni, olvasni magyarul és németül, számolni jól tud. Szíves meghívást kér. Busch Ádám, Czinkota, Ilona-telep, Stefánia-u. 5. (62.)

Nyulat, foglyot, fáczánt, őzet és mindennemű egyéb vadat **veszek állandóan.** Öhlschläger Márton, baromfi- és vadnagykereskedő. Orosháza. (61.1.1.)

Óriási Helianthus salsifis gumók őszi ültetésre. A gumók úgy emberi, mint állati eledelre felhasználhatók. Lombos szára takarmánynak. 100 darabonként 3 koronáért szállítja Szlavik Nándor ny. főerdész Turterebes (Ugocea megye). (61.1.1.)

Pályázati felhívás. Kecskemét th. város erdészeti személyzetéhez két erdőőri állás rendszeresítettévé, erre pályázat hirdettetik.

Illetmény: 600 kor. törzsfizetés, háromszor ismétlődő 100 kor. ötödéves korpótlék, lakás, tüzelő, két ló, két tehén és hat drb. sertés fűbérmentes legeltetése és három katasztrális hold föld használata.

Pályázhatnak mindazok, kik valamely erdőőri szakiskolát jó sikerrel elvégezték és szakvizsgálati bizonyítványt nyertek.

Pályázatok kellően felbélyegezve a város polgármesteri hivatalához nyújtandók be folyó évi szeptember 20-ig. Kecskemét, 1913. évi szeptember hó 2-ik napján.

(63.) **Sándor** polgármester.

Nadrágulyalevelet, hársfavirágot, tölgy-mohát és tisztított taplót napi legmagasabb áron vesz Lévai Jenő gyógynövénykereskedő, Óbecse. (7.1.1.)

Tüzifa-eladás. 4219/1913. sz. Az alant felsorolt kincstári faraktárakba kiszállított és vevő által megtekinthető tűzifa nyilvános árverés alá bocsájtatik.

1. A facsádi vasút melletti faraktárban mintegy 20 ürm³ cserdorong, 1000 ürm³ gyertyánhasáb, 570 ürm³ gyertyándorong, 50 ürm³ bükkdorong, 400 ürm³ tölgyhasáb, 200 ürm³ tölgydorong, 52 ürm³ selejtes keményhasáb, 748 ürm³ selejtes dorongtüzifa.

Kikiáltási ár 18,565 kor. Bánatpénz 3700 kor.

2. A bégaszuszányi vasút melletti faraktárban mintegy 840 ürm³ cserdorong, 180 ürm³ gyertyánhasáb, 550 ürm³ gyertyándorong, 50 ürm³ bükkdorong, 320 ürm³ tölgyhasáb, 1340 ürm³ tölgydorong, 159 ürm³ kemény selejtes hasáb, 61 ürm³ selejtes dorongtüzifa.

Kikiáltási ár 21,458 kor. Bánatpénz 4300 kor.

3. A gavasdi vasút melletti faraktárban mintegy 300 ürm³ gyertyánhasáb, 180 ürm³ gyertyándorong, 260 ürm³ bükkdorong tüzifa.

Kikiáltási ár 5174 kor. Bánatpénz 1000 kor.

4. A marzsina vasút melletti faraktárban mintegy 100 ürm³ bükkdorong.

Kikiáltási ár 550 kor. Bánatpénz 100 kor.

A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1913. évi szeptember hó 25-én d. u. 2 óráig adandók be a lugosi m. kir. erdőigazgatóságához, hol azok szeptember 26-án d. e. 10 órakor nyilvános felbontás alá kerülnek.

Az általános árverési és szerződési feltételek alanti erdőigazgatóságnál, a hivatalos órák alatt betekintheők, avagy kívánatra megküldetnek. Az ajánlathoz szükséges űrlap és boríték ugyanott díjmentesen kiszolgáltattatik.

Lugos, 1913. évi augusztus hó 20-án.

(8.) **M. kir. erdőigazgatóság.**

Termelt fenyőhaszonfa-anyagok eladása. 78084/1913. sz. A lipótújvári főerdőhivatal likavai, fenyőházai, oszadai és maluzsinai erdőgondnokságaiban termelt és rakodókra kihozott 577·25 tm³ fenyőépület- és műszerfa, 906 drb lécz vagy kutostor 51714 fm vegyesmértű fenyőfarud, 6215 űrm³ fenyőtűzifa, 603 űrm³ hántatlan és 5066 űrm³ hántott fenyőműhasáb tizenhat eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján kerül eladásra.

Az ajánlatok, melyek legkésőbb 1913. évi szeptember hó 29-én délután 5 óráig nyújtandók be lipótújváron a m. kir. főerdőhivatalnál, szeptember hó 30-án dél-előtt 10 órakor fognak a főerdőhivatal helyiségében nyilvános felbontatni. Az eladásra bocsátott faanyagok részletezését, kikiáltási árait feltüntető egybeállítás, árverési feltételek, az ajánlati űrlap és boríték a lipótújvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Budapest, 1913. évi augusztus hóban.

(9.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Pályázati hirdetés. 3601/1913. sz. Az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületében újabb szervezés folytán három főerdőori, illetve előléptetés esetén három erdőori, három erdőlegényi, esetleg három segéderdőori állás üresedik meg, a melyekre az alábbi állományszerű illetmények élvezetével ezennel a következő pályázat nyitattik.

I. A pályázatra kiirt három főerdőori (vagy erdőori) állás a műszaki segédszolgálat ellátása végett szerveztetvén (még pedig kettő az építkezésnél és egy az erdőrendezői segédszolgálatnál), az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az erdőori szolgálathoz megkívánt, a II. pont alatt megnevezett törvényes kellékeken kívül igazolják még a Nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak folyó évi 76783. I—B-1. sz. szabályrendelete folytán az államerdők vagy az állami kezelésbe vett egyik erdők valamely igazgatási hivatalának bizonyítványával és pedig:

A) az építkezési műszaki segédszolgálat ellátására szervezett állásokra pályázók:

1. hogy kisebb tervek és költségvetések elkészítésében, nagyobb tervek másolásában, épületek, építmények és azok helyszinrajzának felvételében és ugyanezek helyszini kitűzésében, utak lejtmeretezésében, a lejtmeretezési adatok megrajzolásában, utak és vasutak kereszt-szelvényeinek felvételében és megszerkesztésében, az útépitési munkák végrehajtásában, végül a vízi- és magasépítési munkáknál felmerülő kisebb műszaki teendőkben kellő gyakorlati ismeretekkel bírnak;

2. hogy az építkezési műszaki szolgálathoz legalább két évig teljesítettek gyakorlati szolgálatot;

B) az erdőrendezői műszaki segédszolgálat ellátására szervezett állásra pályázók:

1. hogy a delejtű-tájolóval (boussole) való felmérésben, a felmérések eredményeinek felhordásában (térképelésben), a térképrajzolásban, valamint az egyszerűbb

térszámítási eljárásban a kellő gyakorlati ismeretekkel bírnak;

2. hogy az erdőrendezői műszaki szolgálathoz legalább két évig teljesítettek gyakorlati szolgálatot.

Ezen utóbbi feltétel (úgy az erdőrendezői, mint az építkezési műszaki szolgálathoz pályázóknál) a m. kir. erdőori szakiskolák továbbképző tanfolyamát jó sikerrel végzett egyéneknek odamódosul, hogy azoknál egy évi gyakorlati szolgálat igazolása is elégséges.

Megjegyeztetik, hogy a fent megszabott kellékekkel bíró, az építkezési műszaki segédszolgálat ellátására alkalmasnak talált azon két legjobb minőségű erdőor, a kik igazolják, hogy:

1. ezen műszaki segédszolgálatnál kifogástalanul hat évet töltöttek el;

2. a kik ezeken kívül a kőműves- és ácsmesteri vizsgát is letették és erről oklevelet mutatnak be, mindjárt főerdőorrökké fognak kineveztetni.

Tájékoztatásul közöltetik még, hogy azok az altisztek, kik a műszaki segédszolgálatnál hat évet kifogástalanul töltenek el, az igazgatási hivatal altiszti állományában történő első üresedés alkalmával a fent idézett szabályrendelet értelmében főerdőorré léptetendők majd elő.

II. Az esetleges előléptetés folytán megüresedő erdőori stb. állásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. szakaszában körülírt szakképzettséget, a m. kir. kincstári erdőszet szolgálathoz ujonnan belépni kívánók ezenfelül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdőszeti orvos, vármegyei főorvos, avagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítványval, valamint az életkorukról, illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismereteikről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezűleg írt kérvényeiket 1913. évi október hó 15-ig alulírt erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

A főerdőori állásokkal 800 kor. fizetés és 200 kor. személyi pótlék, az erdőori állásokkal 600 kor. fizetés és 100 kor. személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy ennek hiányában a törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények; az erdőlegényi- és segéderdőori állásokkal 700, illetve 600 kor. évi szegedménybér, természetbeni lakás vagy törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények élvezete van egybe-kötve.

Orsován, 1913. évi szeptember hó 6-án.

(10.) **M. kir. erdőhivatal.**

Pályázati hirdetés. 718/1913. Bihar vármegye közigazgatási erdőszeti bizottságának 2470/1913. kb. sz. határozata értelmében az élesdi járásban Barátka szék-helylyel rendszeresített járási erdőori állásra 400 kor. kezdőfizetés, 300 kor. pótlék, 160 kor. lótartási átalány és 80 kor. lakbérrel, vagyis 940 kor. összilletményvel ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak mindazok, a kik 24-ik életévüket betöltötték, de 35 évesnél lehetőleg nem idősebbek, feddhetlen életűek, az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában követelt szakképzettséggel bírnak, teljesen egészségesek s a hivatalos magyar nyelven kívül a román nyelvet is bírják.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy sajátkezűleg írt bélyeggel ellátott kérvényüket, melyhez keresztlevelük, erkölcsi bizonyítvány, erdőori szakvizsgabizonyítvány, hatósági orvosi bizonyítvány és szolgálathoz bizonyítvány is csatolandó, ezen hivatalhoz legkésőbb ez évi október hó közepéig nyujtsák be.

Az állás mielőbb elfoglalandó lesz.

Nagyvárad, 1913. évi szeptember hó 4-én.

(11.) **M. kir. állami erdőhivatal.**

Jegyzéke

azoknak az erdészeti szakmunkáknak, melyek az «Az Erdő»-re egész évre egyszerre, vagy bár részletekben, de egy évnél már hosszabb idő óta előfizető erdészeti altisztek és erdőőrök által az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) az alábbi kedvezményes áron rendelhetők meg:

Bölcsházi Belházy Emil: Az erdőrendezéstan kézikönyve. Ára 6 K.

Fekete Lajos: A tölgy és tenyésztése. Ára 4 K.
 : Erdőrendezéstan. Ára 9 K.
 : Erdőértékszámítástan. Ára 4 K 50 f. (II. kiad.)
 : Erdészeti nyereségszámítástan. Ára 3 K.
 : A szálaló erdők berendezése. Ára 90 f.

Fekete L. és Mágócsi Dietz S.: Erdészeti növénytan. (I. k. lefogyott.) II. k. ára 12 K.

Fekete L. és Soltz Gyula: Erdőbecsléstan. Ára 6 K. (II. kiad.)
Gaul Károly: Hazánk házi faipara. Ára 1 K 46 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Gellért József: A bükk-tüziifa romlása s az ellene való védekezés. Ára 60 f. Bérmentesítésre 35 f. küldendő.

Horváth Sándor: Erdészeti zsebnaptár. Ára 2 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Kövesi Antal: Erdészeti géptan. Ára 4 K.
Márton Sándor: A legelőerdők berendezése, kezelése és hasznosítása. Ára 4 K 80 f.

Péck Dezső: A külföldi faemek megtelepítése. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Pohl János: Tangenstáblázatok. Ára 1 K.
Sobó Jenő: Erdészeti építéstan. I. R. (1. és 2. kötet) Középítéstan; egy-egy kötet ára 11 K 20 f. II. R. Út-, vasút- és hidépítéstan, ára 12 K.

Tagányi Károly: Magyar erdészeti oklevéltár. 3. kötet. Ára 20 K.

Tomesányi Gusztáv: Erdei facsemeték nevelése. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Tuzson János dr.: Rendszeres növénytan. I. általános rész és a virágtalan növények. Ára 8 K.

Vadas Jenő: Erdőműveléstan. Ára 7 K.

Vadas Jenő: Az akáczia monografiája. Ára 6 K.

Zemplén Géza dr.: Fából készített cukor és alkohol. Ára 1 K 50 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Erdészeti Rendeleték Tára: 1891. (XI.) évfolyam ára 60 f. 1896. (XVI.) évfolyam ára 50 f. 1897. (XVII.) évfolyam ára 60 f. 1898. (XVIII.) évfolyam ára 70 f. 1900. (XX.) évfolyam ára 60 f. 1904. (XXIV.) évfolyam ára 1 K 50 f. 1905. (XXV.) évfolyam ára 50 f. 1906—07. évi füzet ára 1 K 50 f. 1908. (XXVIII.) évfolyam ára 1 K. 1909. (XXIX.) évfolyam ára 1 K. 1910—11. (XXX—XXXI.) évfolyam ára 2 K. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő.

A nem említett évfolyamok elfogytak.

Egyéb olyan erdészeti művek, melyek csak teljes áron kaphatók:

Bedő Albert dr.: A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása. 4 kötet, egy térképpel. (Kiadja a m. kir. földművelésügyi ministerium.)

Bedő Albert dr.: Az erdőőr vagy Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben. Ára 6 K. Bérmentesítésre 55 f. küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.: A vadászati ismeretek kézikönyve. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél. Ára a négy kötetnek füzve 9 K., kötve 13 K.)

Bund Károly: Értekezések az erdőrendezés köréből. Ára 4 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Cseti Ottó: Általános földmérés-tan. Ára 9 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Fekete Lajos: Az erdők berendezése. Ára 2 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Népszerű erdészeti növénytan. I. füzet. Spórás növények. Elfogyott. — II. füzet. Mohok, edényes virágtalanok, tülevelűek. Ára 2 K. — III. füzet. Magházias növények. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Erdészeti talajtan. Ára 5 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Kövesi Antal: Grafostatika és vasszerkezetek. Ára 8 K. (Kapható ugyanott.)

Muzsnay Géza: Erdőrendezésünk fejlesztéséről. Ára 5 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő. (Kapható szerzőnél Zsarnóca, Bars megye.)

Muzsnay Géza: Erdőrendezéstan. Ára 10 K. (Kapható szerzőnél, Zsarnóca, Bars megye.) Bérmentesítésre 55 f. küldendő.

Petrácsk Adolf: A magyar birodalom fontosabb fás-növényeinek mag- és terméshatározója. Ára 1 K 60 f. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Stark Dezső: A vadász-vizsla. Gyakorlati útmutató a vizslanevelés, tanítás, használat és gyógykezeléshez. III. kiadás. Ára 2 K. (Kapható a «Patria» irodalmi vállalatnál, Budapest, VIII. ker., Üllői-út 25 szám.)

Szécsi Zsigmond: Az erdőhasználatánál kézikönyve. Ára 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Téglás Károly: Erdővédelemtan. Ára 5 K 40 f. (Kapható ugyanott.)

Tomasovszky Imre: Betűsoros tárgymutató az «Erdészeti Rendeleték Tára». I—XXIV. évfolyamaihoz. Ára 1 K. (Kapható ugyanott.)

Tuzson János dr.: A bükkfa korhadása és konzerválása. Ára 4 K. (Kapható Kilián Frigyes utódainál Budapest, Váci-u.)

Vadas Jenő: A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője. Ára 4 K. (Kapható a szerzőnél Selmeczbányán.)

Vadas Jenő: Az árvédelmi füzesek telepítése és művelése. Ára 50 f. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2 szám.)

Erdészeti segédtablák. Ára 8 K. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál.)

Erdei rovatos napló. Ára 1 K 20 f. (Megrendelhető ugyanott.)

Termési táblák 1886. Ára 2 K. (Kiadta Fülöp Szász-Coburg hg. erdőrendezősége, Jolsva, Gömör-megye.)

lg. erdőrendezősége, Jolsva, Gömör-megye.)

(3. v. 1.) *Faiskolaterület: 100 hold!*

**Tölgymakkot, tölgycesemetét,
 jegenyefenyőmagot és csemetét,**
 mindennemű egyéb
**erdészeti magvakat és csemetéket,
 gyümölesmagvakat, vadonczokat**
 ajánl őszi szállításra és előjegyzéseket kér

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udvari szállító
 magyar magpergetőgyára
Erdészeti csemetetelepek * ZALAEGRSZEG.
 Árajánlattal kívánatra szívesen szolgálok!

DIANA FEGYVER ATELIER

Gothard Sándor

Herény, Szombathely mellett, Vas m.

Lerakat: Budapest, VI., Váci-körút 61. sz., a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.

Használati fegyverek

120 korona ártól felfelé.

A kontinens legnagyobb luxusfegyver-raktára.

Saját szerkezet — saját minták!